

Metodický materiál odboru veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra

K obecně závazné vyhlášce o místním poplatku za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst

1. Poplatník poplatku

Podle ustanovení § 10 odst. 1 zákona o místních poplatcích poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst platí fyzická nebo právnická osoba, které bylo vydáno povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst.

2. Předmět poplatku

Poplatek se vybírá za vydání povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí města (dále jen "vybraná místa"), do kterých je jinak vjezd zakázán příslušnou dopravní značkou.

Účelem zavedení předmětného místního poplatku je v první řadě regulace (ve směru omezení) pohybu motorových vozidel v určité lokalitě, zpravidla v historické části města.

3. Určení míst podléhajících poplatku

V případě poplatku za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst musí obec v souvislosti s § 14 odst. 4 zákona o místních poplatcích určit v obecně závazné vyhlášce vybraná místa, která poplatku podléhají. Za vybraná místa (jež zákon nedefinuje) lze na základě gramatického a věcného výkladu pojmu považovat ucelenější, zpravidla osídlené lokality, které s okolím ony vybrané pozemní komunikace jako dopravní cesty spojují (viz nálezy Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 23/2000). Místní poplatek není nástrojem, podle něhož lze zpoplatnit užívání jakékoliv komunikace. Má umožnit regulaci provozu motorových vozidel v historicky cenných či jinak památkově chráněných nebo urbanisticky významných částech. Za vybraná místa nelze považovat např. most přes řeku a úsek silnice spojující dvě obce. Základním předpokladem je, že se jedná o komunikace, na které je jinak vjezd zakázán příslušnou dopravní značkou (zákaz vjezdu všech motorových vozidel) s dodatkovou tabulkou povolující vjezd motorových vozidel po zaplacení místního poplatku.

4. Sazba poplatku

V souvislosti s § 14 odst. 2 písm. a) zákona o místních poplatcích je stanovení sazby poplatku povinnou náležitostí obecně závazné vyhlášky. Sazbu poplatku může obec stanovit až 200 Kč za každý započatý den. Zákon o místních poplatcích umožňuje, aby vedle stanovené konkrétní výše sazby poplatku obec poplatek stanovila i paušální částkou. Uplatnění paušální částky je možné jen po dohodě s poplatníkem. Co se rozumí „Po dohodě s poplatníkem“ vymezil Ústavní soud např. v nálezu sp. zn. Pl. ÚS 24/06 nebo Pl. ÚS 20/06 tak, že na „dohodě“ s poplatníkem bude toliko otázka, zda se v jeho případě aplikuje poplatek stanovený denní sazbou nebo paušálně. Paušální částku poplatku nelze stanovit ad hoc pro konkrétní případ v poplatkovém řízení, ale je třeba ji určit přímo v obecně závazné vyhlášce. V případě, že obec v obecně závazné vyhlášce stanoví poplatek rovněž paušální částkou, musí v obecně závazné vyhlášce upravit způsob její volby. Typickým způsobem bude vyžadování sdělení volby paušální částky v rámci podání ohlášení.

Sazba může být diferencována podle jednotlivých vybraných míst. Nelze však stanovit různou výši poplatku pro právnické a fyzické osoby tak, že by jedna skupina byla neodůvodněně zvýhodněna před druhou. Obec může obecně závaznou vyhláškou stanovit, že tento místní poplatek bude vybírán jen po určitou (přesně vymezenou) část kalendářního roku.

5. Osvobození a úlevy od poplatku

Podle § 10 odst. 1 zákona o místních poplatcích neplatí poplatek fyzické osoby přihlášené nebo vlastníci nemovitosti ve vybraném místě, osoby jim blízké, manželé těchto osob a jejich děti. Dále osoby, které ve vybraném místě užívají nemovitost k podnikání nebo veřejně prospěšné činnosti nebo osoby, které jsou držiteli průkazu ZTP nebo ZTP/P a jejich průvodci. Pojem osoby blízké vymezuje § 22 občanského zákoníku, pojem osoby, která je držitelem průkazu ZTP nebo ZTP/P, vymezuje § 34 zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Podle vlastního uvážení může obec v obecně závazné vyhlášce zákonné osvobození rozšířit o další okruh osob či stanovit úlevy od poplatku. Nesmí jít ovšem o diskriminační ustanovení, které by zvýhodňovalo jen určité jedince.

Zákon o místních poplatcích v ustanovení § 14a odst. 6 stanoví zánik nároku na osvobození nebo úlevu, jestliže poplatník neohlásí údaj rozhodný pro své osvobození nebo úlevu ve lhůtě stanovené zákonem o místních poplatcích nebo v obecně závazné vyhlášce. Osvobození nebo úleva stanovená obecně závaznou vyhláškou obce jsou právně postaveny na roveň osvobození nebo úlevy stanovené zákonem. Ustanovení § 14a odst. 6 zákona o místních poplatcích je nutno aplikovat na osvobození nebo úlevu od poplatku bez rozdílu, zda jde o osvobození nebo úlevu ze zákona či podle obecně závazné vyhlášky.

V případě neohlášení vzniku nároku na osvobození nebo úlevu ve lhůtě bude poplatník povinen zaplatit poplatek v plné výši. Správce poplatku bude v takovém případě postupovat podle ustanovení § 11 zákona o místních poplatcích a poplatek vyměří. V tomto případě není správce poplatku oprávněn uložit pokutu za nesplnění povinnosti nepeněžitě povahy.

6. Ohlašovací povinnost

Na základě ustanovení § 14a odst. 1 zákona o místních poplatcích je poplatník povinen podat správci poplatku ohlášení. **Rozsah údajů, které poplatník v ohlášení uvádí, není obec v obecně závazné vyhlášce oprávněna určovat; tyto údaje jsou stanoveny přímo v § 14a odst. 2 a 3 zákona o místních poplatcích. Obec je toliko povinna na základě § 14 odst. 2 písm. b) zákona o místních poplatcích v obecně závazné vyhlášce stanovit lhůtu pro podání ohlášení, nevyloučí-li obec tuto povinnost v obecně závazné vyhlášce.**

Za porušení ohlašovací povinnosti může správce poplatku uložit poplatníkovi pokutu za nesplnění povinnosti nepeněžitě povahy až do výše 500 000 Kč podle § 247a odst. 1 písm. a) daňového řádu. Dodatečné splnění ohlašovací povinnosti na výzvu správce poplatku lze vynutit uložením pořádkové pokuty podle § 247 odst. 2 daňového řádu.

Změnu údajů uvedených v ohlášení je poplatník povinen podle ustanovení § 14a odst. 4 zákona o místních poplatcích oznámit správci poplatku do 15 dnů ode dne, kdy nastala. Obec je oprávněna v obecně závazné vyhlášce tuto lhůtu prodloužit (nikoli však zkrátit). I porušení této oznamovací povinnosti ze strany poplatníka představuje nesplnění povinnosti nepeněžitě povahy ve smyslu shora citovaného ustanovení daňového řádu, se stejnými důsledky.

Pro případ neohlášení (či neoznámení) údaje rozhodného pro osvobození nebo úlevu od poplatku obsahuje zákon o místních poplatcích ve svém § 14a odst. 6 speciální úpravu: důsledkem je zánik nároku na příslušné osvobození či úlevu, přičemž výše zmíněnou pokutu za nesplnění povinnosti nepeněžitě povahy nelze uložit.

Povinnost ohlásit údaj nebo oznámit jeho změnu se podle ustanovení § 14a odst. 5 nevztahuje na údaj, který může správce poplatku automatizovaným způsobem zjistit z rejstříků nebo evidencí, do nichž má zřízen automatizovaný přístup (např. referenční údaje ze základního registru obyvatel, údaje z informačního systému evidence obyvatel a informačního systému cizinců). Okruh těchto údajů (který se může u jednotlivých správců poplatků lišit) zveřejní správce poplatku podle téhož ustanovení na své úřední desce.

Jak již bylo výše zmíněno, obec může obecně závaznou vyhláškou ohlašovací povinnost poplatníka vyloučit [§ 14 odst. 3 písm. c) zákona o místních poplatcích]. Využití této možnosti lze doporučit pouze za situace, pokud by správce poplatku měl

i bez ohlášení k dispozici všechny údaje potřebné pro správu poplatku. Pokud obec ohlašovací povinnost poplatníka nevyloučí, musí na základě § 14 odst. 2 písm. b) zákona o místních poplatcích v obecně závazné vyhlášce určit lhůtu pro podání ohlášení.

7. Splatnost a způsoby placení poplatku

V obecně závazné vyhlášce musí obec s ohledem na § 14 odst. 2 písm. c) zákona o místních poplatcích stanovit splatnost poplatku. Splatnost si obec upraví dle svých podmínek. Splatnost je třeba stanovit tak, aby byla příslušná povinnost reálně splnitelná.

Způsoby placení místního poplatku jsou upraveny v § 163 odst. 3 daňového řádu. Obec může obecně závaznou vyhláškou upravit další způsob placení a jemu odpovídající den platby poplatku, než je způsob placení a den platby podle daňového řádu. V případě tohoto poplatku bude do úvahy připadat zejména placení prostřednictvím různých platebních automatů. Obce nejsou oprávněny v obecně závazných vyhláškách daňovým řádem stanovené způsoby placení místního poplatku jakkoliv omezovat (např. stanovit možnost platit poplatek pouze v hotovosti).

-
- tento materiál popisuje právní stav k 1. lednu 2024;
 - právní názor uvedený v tomto materiálu není právně závazný, neboť k závazným výkladům je oprávněn pouze soud
-

*Ministerstvo vnitra je v rámci své působnosti příslušné k posuzování zákonnosti obecně závazné vyhlášky.
Ústředním orgánem státní správy pro daně a poplatky je Ministerstvo financí.*

Aktualizováno k datu: 1. srpna 2023

Zpracoval: odbor veřejné správy, dozoru a kontroly